

'ZWEETHANDEN, JE HART OP HOL EN EEN MOND VOL TANDEN'

Een kwalitatief onderzoek naar stress en stressvolle situaties binnen de fysiotherapeutische beroepspraktijk.

1

Stress onder studenten ontstaat rond de periode van de afstudeerstage. In deze periode komen zij in aanraking met situaties waarop zij met de huidige benaderingen en lesmethodes niet voorbereid kunnen worden. Dit is een reden dat er behoefte is aan een nieuwe manier van lesgeven, waarbij de student intensief betrokken wordt in het oefenen met stressvolle situaties. De verwachting is namelijk dat hoe specifiek deze stressvolle situaties geoefend kunnen worden, des te minder stress studenten zullen ervaren tijdens hun stage. Dit zou bereikt kunnen worden door middel van het gebruik van Virtual Reality. Om realistische stressvolle situaties uit de beroepspraktijk te creëren is het echter noodzakelijk meer te weten te komen over wat nu precies stress veroorzaakt bij studenten.

Onderzoek naar welke situaties door vierdejaars fysiotherapiestudenten en beginnend beroepsbeoefenaren als stressvol worden ervaren binnen de fysiotherapeutische beroepspraktijk.

Aanbeveling & relevantie

De resultaten uit dit onderzoek geven aanleiding tot het schrijven van scripts, waarmee Virtual Reality als lesmateriaal gerealiseerd kan worden. De factoren omgeving, de patient en de begeleider meenemen tijdens het schrijven van scripts. Op deze punten is verzadiging bereikt, dus zouden om deze reden terug moeten komen in de virtuele situaties.

Sterke punten

- Stellen van open vragen
- Deelnemer had weinig achtergrondinformatie
- Interviews in dezelfde omgeving
 - Membercheck
 - Gebruik voicerecorder
- Iteratief proces van data-analyse
- Codering door tweede onderzoeker, waarna overleg heeft plaatsgevonden

Zwakke punten

- Deelnemers waren bekenden, dus zouden minder onbevallen kunnen zijn in hun antwoorden
- Onervarenheid van de onderzoeker
- Kleine onderzoekspopulatie
 - Geen observator

Uit **de interpretatie** van de resultaten blijkt dat deze overeenkomen met wat in eerdere literatuur beschreven wordt:

- Stress bestaat uit dagelijkse gebeurtenissen zoals tegenvallers, onverwachte situaties of nieuwe situaties waardoor men gespannen kan raken [1].
- Hoge verwachtingen, stages en de relatie met de begeleider zijn stressoren [2].
- De overgang naar een nieuwe omgeving en nieuwe mensen om de student heen zorgt voor stress [3].

Dit draagt op een positieve manier bij aan de validiteit van de resultaten.

2

De onderzoekspopulatie

- Vierdejaars fysiotherapiestudent aan Fontys Paramedische Hogeschool of beginnend beroepsbeoefenaar
 - Werkzaam in Nederland
 - Zowel stage of werk in eerste- als tweedelijns praktijk
- Maximaal 3 jaar werkzaam als fysiotherapeut (indien van toepassing)
- Gerekruteerd door de onderzoeker, via mail (informatiebrief) en telefoon

Dataverzameling

- Deelnemers ondertekenen informed consent
 - Gebruik van voicerecorder
- Gebruik van interviewschema met als topics: stressvolle ervaringen en onderwijs fysiotherapie

De **data-analyse** bestond uit een iteratief proces van interviewen, aanpassen van het interviewschema, transcriberen en open coderen. Axiaal coderen heeft plaats gevonden nadat er na acht interviews verzadiging bereikt was op een aantal topics. Een tweede onderzoeker heeft de eerste twee interviews mede gecodeerd.

3

CONCLUSIE

Meest stressvolle situatie speelt zich af in de behandelkamer, met een emotionele of agressieve patient en een begeleider.

Met name acute en onverwachte situaties zorgen voor stress onder de studenten.

4

INLEIDING & DOEL

METHODE

DISCUSSIE

RESULTATEN

'Als je kan voorbereiden gaat het meestal wel goed, maar krijg je op het moment zelf in een keer een vraag of je wordt overvallen door iets dan is het total darkness.' (D8)

Thema 1 Acute situaties:
o.a. onverwachte situaties waarin de student snel moet handelen.

'Als je stagebegeleider erbij was...ze kijken je toch op de vingers.' (D6)

Thema 2 De begeleider:
aanwezigheid van de begeleider veroorzaakt stress.

'Ik merkte ook wel aan mezelf dat het mij ook wel wat deed, want je hebt toch een band met zo'n patient.' (D6)

Thema 3 De patient:
o.a. emotie en agressie spelen een rol.

'In zo'n behandelkamer is altijd een onzekerheid [...] het nieuwe er omheen en het oordeel maakt dat je gestresst bent...' (D5)

Thema 4 De omgeving:
de behandelkamer wordt als stressvol ervaren.

'Als je voor de leeuwen wordt gegooid [...] en dat je zoveel stress ervaart dat je niet meer logisch na kan denken.' (D7)

Thema 5 Nieuwe situaties:
hieronder vallen alle situaties die de student voor de eerste keer mee maakt.

REFERENTIES

1. Groot, K. Omgaan met stress, hoe doe je dat? (z.j.) Beschikbaar via: http://www.psy-image.nl/sub_stresshantering_11.php. Geraadpleegd mei 2017.
2. Govender, P., Mkhabela, S., Hlongwane, M., Jalim, K., & Jetha, C. OT student's experiences of stress and coping. South African Journal of Occupational Therapy 2015; 3

3. Hamaideh, S. H. Stressors and reactions to stressors among university students. International Journal of Social Psychiatry 2013;10